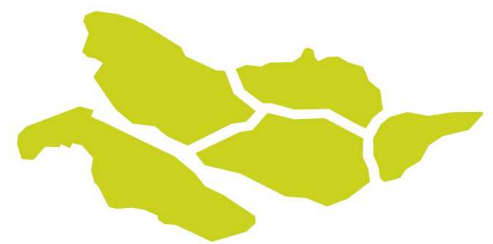

Toelichting op de Keur van waterschap Hollandse Delta

waterschap
**Hollandse
Delta**

November 2009

waterschap
**Hollandse
Delta**

Toelichting op de Keur van waterschap Hollandse Delta

November 2009

Inhoudsopgave

1.	Algemeen deel	1
1.1	De Keur	1
1.2	Wet- en regelgeving	1
1.3	Modelkeur Unie van Waterschappen	1
1.4	Beleidsregels en beleid, algemene regels en nadere regels	1
1.5	Inhoud van de Keur	2
1.6	Wegbeheer	4
1.7	Opbouw van de Keur	4
1.8	Niet langer een vergunning voor eigen dienst	5
1.9	Keur en legger	6
1.10	Onderhoudsverplichtingen	6
1.11	Watervergunning	7
1.12	Conserverende werking van de Keur en profiel van vrije ruimte	7
2	Ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen	11
Artikel 2.1	Visverbod	11
3	Beheer van waterstaatswerken	12
1.1	Gebodsbepalingen	12
Artikel 3.1	Afrasteringen	12
Artikel 3.2	Kunstwerken	12
Artikel 3.3	Stuwen	12
Artikel 3.4	Eindbuizen	12
Artikel 3.5	Specieberging en ander organisch materiaal	12
Artikel 3.6	Gewassen	12
Artikel 3.7	Onderhoudsplicht	12
Artikel 3.8	Gewoon onderhoud	13
Artikel 3.10	Ondersteunende kunstwerken en werken	13
Artikel 3.11	Gewoon onderhoud	13
Artikel 3.12	Buitengewoon onderhoud	13
4	Handelingen in het watersysteem	14
4.1	Gebruik waterstaatswerken en beschermingszones	14
Artikel 4.1.1	Watervergunning	14
4.2	Lozen op en onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen	16
Artikel 4.2.1	Verbod versnelde afvoer door verhard oppervlak	16
Artikel 4.2.2	Algeheel verbod bij calamiteiten	16
Artikel 4.2.3	Verbod voor kwetsbare oppervlaktewaterlichamen en gebieden	16
Artikel 4.2.4	Watervergunning af- en aanvoeren, lozen en onttrekken	16
4.3	Onttrekken van grondwater en infiltreren van water in de bodem	17
Artikel 4.3.1	Algeheel verbod bij calamiteiten	17
Artikel 4.3.2	Watervergunning	17
Artikel 4.3.3	Inrichtingen	17
Artikel 4.3.4	Meld-, meet- en registratieplicht	17
4.4	Vrijstelling gegevensverstrekking en meldingen, algemene regels en zorgplicht	17
Artikel 4.4.1	Vrijstelling watervergunningplicht (voor beheershandelingen)	17
Artikel 4.4.2	Gegevensverstrekking en meldingen	17
Artikel 4.4.3	Algemene regels	17
Artikel 4.4.4	Zorgplicht	18
5	Wegen	19
Artikel 5.3	Gebods- en verbodsbepalingen	19
Artikel 5.4	In, op, onder, naast of langs wegen	19
Artikel 5.6	Recht van beplanting	19
Artikel 5.7 en 5.8	Onderhoud en gedoogbepalingen	19
Artikel 5.9	Algemene regels	19

Artikelen 5.10 en 5.11		
	Wijziging en intrekking beperking en voorschriften vergunningen.	20
Artikel 5.12	Vrijstelling vergunningplicht	20
Artikel 5.13	Schadevergoeding	20
6	Overige gebodsbepalingen	21
Artikelen 6.1 tot en met 6.3	seismische onderzoeken/werken ten behoeve van gas- en oliewinning en leidingen voor transport van gassen c.a.	21
7	Toezicht en Handhaving	22
Artikel 7.1	Schouw	22
Artikel 7.2	Aanwijzing toezichthouders	22
Artikel 7.3	Strafbepalingen	22
8	Overgangs- en slotbepalingen	23
Artikel 8.1	Vergunningen	23
Artikel 8.2	Bijzondere waterstaatswerken/waterscheidingen	23
Artikel 8.3	Objectafbakening waterstaatswerken	23
Artikel 8.4	Onderhoudsplichtigen en afmetingen waterstaatswerken en kunstwerken	23
Artikel 8.5	Verbodsbepalingen versnelde afvoer verhard oppervlak, aan- en afvoeren, lozen en omtrekken uit oppervlaktewaterlichamen; meld-, meet- en registratieplicht	23

Toelichting

1. Algemeen deel

1.1 De Keur

Op 3 december 2005 is de Keur van waterschap Hollandse Delta in werking getreden. Deze Keur was de eerste na het ontstaan van het waterschap op 1 januari 2005. Door wijzigingen in wet- en regelgeving is het noodzakelijk de Keur nu te herzien.

1.2 Wet- en regelgeving

De Waterwet vormt een geheel nieuw kader voor de regelgeving en de uitoefening van beheersbevoegdheden op waterstaatsgebied. In het kader van de nieuwe wet is het waterschap de beheerder van regionale watersystemen. Het waterschap is bevoegd tot het stellen van gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot die watersystemen, voor zover het waterschap met de zorg voor die watersystemen of onderdelen daarvan is belast en ten behoeve van de instandhouding van de waterstaatswerken.

De Waterwet is deels een kaderwet, die ook de basis vormt voor andere uitvoeringsregelingen, zoals het Waterbesluit en de provinciale Waterverordening. Deze regelingen zijn mede bepalend voor de inhoud van de Keur en de Keur dient dus rekening te houden met hetgeen daarin is bepaald.

1.3 Modelkeur Unie van Waterschappen

Voor het opstellen van deze Keur is gebruik gemaakt van de modelkeur 2009 van de Unie van Waterschappen. Deze is afgestemd op de nieuwe Waterwet en de model-Waterverordening van het Interprovinciaal Overleg. De modelkeur is voor het overgrote deel overgenomen. Slechts op enkele onderdelen is het model aangepast aan gebiedseigen aspecten van het waterschap. Daarnaast is ook in deze Keur een weghoofdstuk opgenomen. In het vervolg van deze algemene toelichting zal hier nog bij worden stilgestaan. Verder zijn de toelichtingen hier en daar iets uitgebreider om in de praktijk veel gestelde vragen te voorkomen. De Keur is getoetst aan de Dienstenrichtlijn.

1.4 Beleidsregels en beleid, algemene regels en nadere regels

1.4.1 Beleidsregels en beleid

Beleidsregels zijn per definitie beleidsregels in de zin van artikel 1:3, vierde lid, van de Awb. Volgens dit artikel wordt onder beleidsregels verstaan: "Een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan". Deze rechtsfiguur vindt uitwerking in titel 4.3 Awb (art. 4:81 e.v.).

Een beleidsregel is geen algemeen verbindend voorschrift omdat een beleidsregel doorgaans niet berust op een wettelijke grondslag. Een beleidsregel beperkt zich tot het hanteren van een bestaande bevoegdheid van een bestuursorgaan. Een beleidsregel beoogt slechts inzicht in hoe het bestuursorgaan in concrete gevallen van zijn bevoegdheid (bijvoorbeeld tot vergunningverlening) gebruik wil maken, daar waar het gaat om afweging van belangen, vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften.

Het vorenstaande betekent dat voor de toepassing van de Keur het waterschapsbestuur beleidsregels kan vaststellen die richtinggevend zijn voor op grond van de Keur te nemen besluiten. Ter motivering van die besluiten kan worden verwezen naar de beleidsregel.

Beleid is geen beleidsregel. Beleid is immers geen rechtsfiguur en kent ook geen regeling in de Awb. Beleid mist dus alle kenmerken van genoemd artikel 1:3, vierde lid. Beleid heeft daarentegen wel alles te maken met visie en strategie. In beleid komt tot uitdrukking wat het waterschap wil bereiken als het gaat om de vervulling van zijn missie, zijn doelstellingen en zijn taken. Een en ander komt met name tot uitdrukking in plannen, zoals het waterbe-

heerplan en wegenbeleidsplan. De bepalingen in de Keur dienen te worden toegepast met inachtneming van het geldende beleid.

1.4.2 Algemene regels

Er kunnen zich situaties voordoen waarin de effecten van werken of werkzaamheden in het watersysteem onder bepaalde condities zodanig gering zijn dat bij voorbaat vaststaat dat altijd vergunning zal worden verleend. In die situaties kan worden besloten in een algemene regel te beschrijven onder welke voorwaarden voor dergelijke werken en werkzaamheden geen vergunning meer wordt vereist.

Inzicht in de uitvoering van werken en werkzaamheden en overzicht ten behoeve van het watersysteem is van belang. Daarom moet degene die van plan is een werk zoals genoemd in de algemene regels, aan te leggen, c.q. uit te voeren, dit voordat met de uitvoering wordt begonnen melden bij het waterschap.

De algemene regels zijn met name bedoeld om het voor de initiatiefnemer (burger of gemeente) eenvoudiger te maken. Als aan de voorwaarden zoals gesteld in de algemene regels wordt voldaan mag de initiatiefnemer direct aan de slag.

Wil de initiatiefnemer een werk aanleggen dat niet voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld in de algemene regels, dan moet vergunning via de normale procedure worden aangevraagd.

Gezien het vorenstaande kunnen in zekere zin ook algemene regels worden aangemerkt als een vrijstelling van hetgeen verboden is. Immers, met algemene regels wordt iets toegestaan dat in principe verboden is.

1.4.3 Nadere regels

Soms kan het wenselijk zijn dat algemeen verbindende voorschriften verder worden uitgewerkt. Die uitwerking kent niet het karakter van vrijstelling. In de uitwerking gaat het dus niet om vergunningen of algemene regels. Het gaat ook niet om beleidsregels in de zin van de Awb. In de uitwerking gaat het slechts om het betreffende algemeen verbindend voorschrift op onderdelen nader te specificeren.

Een voorbeeld is het visverbod van artikel 2. Een visverbod geldt, aldus artikel 2, niet als de visserij wordt uitgeoefend op basis van een visplan. De Keur geeft de mogelijkheid dit algemeen verbindend voorschrift verder uit te werken in nadere regels op het gebied van vorm en inhoud van het visplan. Een ander voorbeeld betreft de meld-, meet- en registratieplichten op het gebied van grondwater. De Keur geeft de mogelijkheid om de wijze waarop deze plichten moeten worden nagekomen verder uit te werken in nadere regels.

1.5 Inhoud van de Keur

De Keur beoogt bescherming van regionale watersystemen, voor zover het waterschap met de zorg daarvoor is belast en daarin niet door hogere wet- of regelgeving is voorzien. Daarmee is de Keur het sluitstuk van de regelgeving met betrekking tot watersystemen. Voor wat betreft de wegen geldt dat ook de regelgeving in het wegenhoofdstuk het sluitstuk is van de regelgeving met betrekking tot de wegen.

Hoewel de Waterwet een sterk integrerend karakter heeft, vormt zij geen alomvattende basis voor het beheer van watersystemen. Ook andere wetten bevatten regels die mede strekken tot bescherming van watersystemen. Te denken valt aan de wetgeving op het gebied van ruimtelijke ordening, milieubescherming, bodembescherming, natuurbescherming en scheepvaart. Deze wetgeving laat in veel gevallen geen ruimte voor aanvullende regeling in de Keur. Hieronder is aangegeven met betrekking tot welke beheerstaken wel of geen regels in de Keur zijn opgenomen in relatie tot andere van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

a. waterkwaliteit

De waterkwaliteit werkt door in de gehele Keur onder andere wat betreft de Handelingen in het watersysteem (Hoofdstuk 4).

Zij is echter geen onderwerp van regeling waar het betreft de regulering van lozingen van schadelijke of verontreinigende stoffen op oppervlaktewater ter bescherming van de fysisch-chemische waterkwaliteit. De toekomstige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Waterwet regelen dit uitputtend. Bij de vaststelling van de Waterwet is er bovendien voor gekozen de bestaande regels over lozingen, neergelegd in een aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen, in stand te laten. Hierin zijn zowel de waterkwaliteits- als de milieuaspecten opgenomen. Deze regels laten nagenoeg geen ruimte voor aanvullende regeling op decentraal niveau.

In de Keur kunnen bepalingen ter bescherming van de ecologische waterkwaliteit worden opgenomen, indien en voor zover andere wetgeving daarin niet voorziet. Zo zijn enkele bepalingen over visbeheer opgenomen. Deze beogen te bewerkstelligen dat de visserij in het beheergebied van het waterschap uitsluitend geschiedt op basis van een door het bestuur van het waterschap goedgekeurd visstandbeheerplan. Doel daarvan is om de ecologische kwaliteit van de desbetreffende viswateren veilig te stellen of te verbeteren. In zo'n plan zijn regels gesteld over het uitzetten van bepaalde soorten, het vissen op bepaalde soorten en andere visbeheersmaatregelen die aan de aquatische ecologie ten goede komen.

De ecologische waterkwaliteit kan voor wat betreft bijvoorbeeld het onderhoud aan de natuurvriendelijke oevers ook worden geborgd door middel van de onderhoudsplicht in de leggers.

b. grondwater

Nieuw in deze Keur zijn bepalingen over het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem. Met de inwerkingtreding van de Waterwet worden waterschappen bevoegd onderdelen van de grondwaterbeheertaak uit te oefenen. Het gaat om de regulering van onttrekkingen van grondwater met uitzondering van onttrekkingen voor industriële toepassingen, waarbij de onttrokken hoeveelheid meer dan 150.000 m³ per jaar bedraagt en van onttrekkingen voor de openbare drinkwatervoorziening en voor bodemenergiesystemen. De regulering van die onttrekkingen blijft een bevoegdheid van de provincie. In de Keur is rekening gehouden met instructiebepalingen die de provincie voor de uitoefening van deze taak heeft opgenomen in de Waterverordening Zuid-Holland.

c. vaarwegbeheer (waterstaatkundig)

In de Keur zijn geen specifieke bepalingen opgenomen over vaarwegen. Regels over instandhouding en onderhoud van vaarwegen (het waterstaatkundig beheer, ook wel aangeduid als bakbeheer) zijn opgenomen in de Vaarwegenverordening Zuid-Holland. Deze verordening geldt voor een aantal grotere vaarwegen. Enkele hiervan zijn bij het waterschap in beheer.

Vanuit beheersoogpunt is de verbodsbepaling tot het hebben van vaartuigen, vloten of andere voorwerpen uit de huidige Keur van waterschap Hollandse Delta 2005 gehandhaafd. Via de algemene regels kan het bestuur een vrijstelling van dit verbod voor oppervlaktewaterlichamen instellen.

Verdere keurbepalingen voor vaarwegen zijn niet nodig geacht. Hiervoor geldt immers dat onderhoudsverplichtingen, vergunningverlening en handhaving mede kunnen worden afgestemd op de primaire functie van de oppervlaktewaterlichamen.

d. vaarwegbeheer (nautisch)

Van het waterstaatkundig vaarwegbeheer dient te worden onderscheiden het nautisch vaarwegbeheer. Het nautisch vaarwegbeheer betreft de zorg voor de veiligheid en het vloteverloop van het scheepvaartverkeer. Regels hiervoor zijn opgenomen in de Scheepvaartverkeerswet, het daarop gebaseerde Binnenvaartpolitierglement en het Besluit administratieve bepalingen scheepvaartverkeer.

Voor de meeste voor de scheepvaart openstaande wateren in het gebied is het waterschap nautisch vaarwegbeheerder. Dit vloeit voort uit de aanwijzing van de rechtsvoorgangers van het waterschap als bevoegd gezag ingevolge de Scheepvaartverkeerswet.

Regels voor het scheepvaartverkeer kunnen op grond van de Scheepvaartverkeerswet mede gesteld worden ter instandhouding van vaarwegen en ter voorkoming van schade aan de waterhuishouding, oevers, waterkeringen en werken in of over scheepvaartwegen. De wet en de daarop gebaseerde regels gelden voor alle vaarverkeer, ook voor de kleine recreatievaart en recreatie met drijvende voorwerpen als waterscooters, zeilplanken en vloten. Het Binnenvaartpolitiereglement bevat tal van voorschriften voor het vaarverkeer, het gebruik van vaarwegen en de bescherming van kunstwerken. In de Keur zijn daarom geen verdere voorschriften ter regulering van het scheepvaartverkeer opgenomen.

Een uitzondering hierop vormt het verbod om ligplaats in te nemen, te zwemmen, te duiken of de watersport te beoefenen binnen 50 meter van een gemaal, inlaat, stuw of soortgelijke installatie. Dit verbod heeft ten doel schade als gevolg van sterke waterbeweging, zuiging en dergelijke te voorkomen. Een zodanig verbod komt niet voor in het Binnenvaartpolitiereglement en is daarom aanvullend in de Keur opgenomen. De bevoegdheid tot aanvullende regeling is neergelegd in de Scheepvaartverkeerswet.

1.6 Wegbeheer

Uit een oogpunt van doelmatigheid en overzichtelijkheid is ervoor gekozen ook de bepalingen voor het wegbeheer op te nemen in deze Keur. Deze regels, die zijn gebaseerd op de Wegenwet, zijn opgenomen in hoofdstuk 5. Bij de opstelling hebben de huidige keurbepalingen mede als uitgangspunt gediend.

1.7 Opbouw van de Keur

De opbouw van de Keur is als volgt:

- hoofdstuk 1: algemene bepalingen;
- hoofdstuk 2: ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen;
- hoofdstuk 3: beheer van waterstaatswerken ;
- hoofdstuk 4: handelingen in het watersysteem;
- hoofdstuk 5: wegen;
- hoofdstuk 6: overige gebodsbepalingen;
- hoofdstuk 7: toezicht en handhaving;
- hoofdstuk 8: overgangs- en slotbepalingen.

In overeenstemming met de modelkeur zijn definitiebepalingen waarin waterstaatswerken en de begrenzingen daarvan worden omschreven zoveel mogelijk vermeden door te verwijzen naar leggers en kaarten waarop de ligging, vorm, afmeting en constructie van waterstaatswerken zijn aangegeven. Waar een uitleg van gehanteerde begrippen gewenst is, is die opgenomen in de artikelgewijze toelichting.

Waar mogelijk zijn begrippen ontleend aan of in overeenstemming gebracht met de Waterwet. In figuur 1 is de onderlinge samenhang van de begrippen uit de Waterwet schematisch weergegeven.

In vergelijking met de Keur van waterschap Hollandse delta 2005 zijn de verbodsbepalingen nog abstracter geformuleerd dan in vroegere Keuren gebruikelijk was. Hiermee wordt voorkomen dat alle mogelijke verboden uiterst gedetailleerd worden omschreven. Voor wat betreft de verbodsbepalingen voor onttrekkingen, lozingen en infiltraties is zelfs gekozen voor verbodsbepalingen zonder ondergrens. De keuze voor een globalere Keur, ligt in de lijn van de ontwikkeling van een Keur in details naar een Keur op hoofdlijnen.

Bij de Keur wordt aan het bestuur voor een aantal zaken de bevoegdheid verleend nadere regels te stellen, waardoor keurverboden een ruimere of specifiekere werking krijgen. Daarnaast krijgt het bestuur de bevoegdheid om algemene regels vast te stellen voor bepaalde handelingen en gedragingen, waarbij het keurverbod niet geldt en die in de plaats komen van de vergunningplicht. In een enkel geval wordt het bestuur de mogelijkheid geboden een absoluut verbod in te stellen (artikel 4.4.2). Bij een algemeen verbod bestaat er geen mogelijkheid om vergunning te verlenen en behoeft een weigering om vergunning te verlenen dus niet nader te worden gemotiveerd.

In het bijzonder de keuze voor verbodsbepalingen zonder ondergrenzen, betekent wel, dat via algemene regels, deze ondergrenzen moeten worden vastgesteld.

Een aantal onderwerpen wordt niet meer in de Keur geregeld. Deze worden hieronder toegevoegd.

a. gedoogplichten en bijzondere bevoegdheden

Gedoogplichten en bijzondere bevoegdheden zijn niet meer in de Keur opgenomen. Deze zijn thans geregeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. Nieuw hierbij is dat sommige gedoog- en duldplichten gelden op grond van de wet, maar andere moeten worden ingeroepen bij beschikking.

Tot de gedoogplichten behoort de plicht van rechthebbenden van gronden onderhoudswerkzaamheden aan waterstaatswerken te gedogen en specie en maaisel die wordt verwijderd bij het regulier onderhoud van oppervlaktewaterlichamen te ontvangen. Deze gedoogplicht is geregeld in artikel 5.23 van de Waterwet. Blijkens de Memorie van Toelichting omvat regulier onderhoud zowel werkzaamheden om wateren op de vereiste leggerdiepte te houden als werkzaamheden ter verbetering van de water(bodem)kwaliteit. De ontvangstplicht geldt dus voor zowel kwantiteits- als kwaliteitsbagger.

b. vergunningen

Regels omtrent verlening, wijziging en intrekking van (Water) vergunningen komen niet meer in de Keur voor. Deze materie is thans uitvoerig geregeld in hoofdstuk 6 van de Waterwet. Nieuw bij de vergunningverlening is de mogelijkheid de houder van een vergunning de verplichting op te leggen financiële zekerheid te stellen voor de verwijdering van zaken die op grond van de vergunning zijn aangebracht, maar niet meer worden gebruikt. Voorts bestaat de mogelijkheid een voorschrift aan de vergunning te verbinden op grond waarvan de houder van een vergunning financiële zekerheid stelt met het oog op de bescherming van het belang of de belangen waarom het vereiste van vergunning is gesteld. Bepalingen die dat mogelijk maken hoeven dus voor wat betreft de waterstaatswerken als bedoeld in de Waterwet niet meer in de Keur zelf te worden opgenomen, omdat de Waterwet daarin voorziet. Ook de rechtsopvolging van vergunninghouders is thans in de wet geregeld.

Regels omtrent verlening, wijziging en intrekking van vergunningen zijn wel opgenomen in het Wegenhoofdstuk van deze Keur, omdat de Wegenwet, daarin niet voorziet.

c. schadevergoeding

Bepalingen omtrent schadevergoeding zijn in hoofdstuk 7 van de Waterwet opgenomen. Dit onderwerp is alleen in de Keur opgenomen voor wat betreft het Wegenhoofdstuk, omdat ook dit niet is geregeld in de Wegenwet.

1.8 Niet langer een vergunning voor eigen dienst

In die gevallen waarin een waterschap niet optreedt als beheerder, maar als 'derde', bijvoorbeeld als het een nieuw kantoorgebouw realiseert en daarbij ook water aanlegt, heeft het voor de uitvoering van verboden handelingen een vergunning nodig, net als die derde.

De in de Keur vermelde verboden zijn echter niet van toepassing op handelingen, werken, werkzaamheden en gedragingen ten behoeve van herstel van en gewoon of buitengewoon onderhoud aan waterstaatswerken die door het waterschap als beheerder worden verricht. De bepalingen in de Keur over het onttrekken en lozen van water ter uitvoering van de Waterwet (hoofdstuk 6) hebben evenmin betrekking op normale beheersactiviteiten van de beheerder. Onder normale beheersactiviteiten worden hier verstaan die activiteiten of werkzaamheden die niet leiden tot leggeraanpassing.

Hoofdstuk 5 van de Waterwet heeft betrekking op werken, werkzaamheden en handelingen van de beheerder zelf. Indien het waterschap als beheerder nieuwe werken uitvoert of wijzigingen aanbrengt in bestaande waterstaatswerken waardoor de legger wijzigt dan , stelt het daarvoor een projectplan vast. Deze verplichting betreft uitsluitend die voorgenomen werken of werkzaamheden in of bij een waterstaatswerk die tot gevolg hebben dat wijziging wordt gebracht in de normatieve toestand (richting, vorm, afmeting of constructie) van dat waterstaatswerk, zoals die is vastgelegd in de legger. Voor onderhouds- en herstelwerkzaamheden behoeft dus geen projectplan te worden opgesteld (MvT Waterwet, TK 2006-2007, 30 818, nr. 3, blz. 103). Het waterschap heeft geen vergunning van zichzelf nodig (zie ook artikel 4.4.1 van de Keur). Een projectplan doorloopt één van de totstandkomingsprocedures uit de Algemene wet bestuursrecht, zodat de rechtsbescherming van derden is gewaarborgd. Daarnaast is op projectplannen die daarvoor naar hun aard en omvang in aanmerking komen de Inspraakverordening van het waterschap van toepassing. Een projectplan moet zodanig concreet zijn dat voor belanghebbenden duidelijk is wat voor hen de gevolgen zijn. De

verplichting tot vaststelling van een projectplan geldt ook voor de uitvoering van een werk tot beïnvloeding van een grondwaterlichaam.

Op projectplannen tot aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen is de projectprocedure in paragraaf 2 van hoofdstuk 5 van de Waterwet van toepassing. Bij deze procedure vindt de voorbereiding van het projectplan gecoördineerd plaats door Gedeputeerde Staten. Op grond van de provinciale Waterverordening kunnen Gedeputeerde Staten deze procedure ook van toepassing verklaren op projectplannen tot aanleg of wijziging van regionale waterkeringen, van bergingsgebieden alsmede van oppervlaktewaterlichamen met een oppervlakte van ten minste één hectare of met een lengte van ten minste vijfhonderd meter. Gedeputeerde staten bepalen per geval of toepassing van deze procedure gewenst is. In de praktijk zal dit terughoudend geschieden en voornamelijk wanneer het waterschap daarom verzoekt. Een projectplan dat tot stand komt met de projectprocedure behoeft de goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

Ook voor de Wegen geldt, dat het waterschap, voor beheerswerkzaamheden, zoals herstel en onderhoud aan wegen geen vergunning nodig heeft (zie artikel 5.12). De hiervoor genoemde projectprocedure is echter niet van toepassing op projecten, waarbij sprake is van aanleg van nieuwe wegen of reconstructies, die leiden tot bijvoorbeeld uitbreiding van het profiel of wijziging van de ligging.

1.9 Keur en legger

Voor het merendeel van de bij waterschappen in beheer zijnde waterstaatswerken geldt dat de begrenzingen van deze werken ingevolge wettelijke voorschriften dienen te worden vastgelegd in leggers. Artikel 5.1 van de Waterwet vereist van de waterbeheerders dat zij voor hun waterstaatswerken leggers op orde hebben. Het aangeven van de begrenzingen van waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen, waarop de gebods- en verbodsbepalingen van de Keur van toepassing zijn, heeft niet plaats door de fysieke begrenzingen van die waterstaatswerken in de Keur zelf te omschrijven, maar door verwijzing naar de legger, waarin die begrenzingen zijn vastgelegd. Hierdoor zijn de begrenzingen van de waterstaatswerken niet direct uit de Keur af te lezen.

Deze constructie heeft het voordeel dat door het ontbreken van een omschrijving van de fysieke begrenzingen in de Keur, van één type waterstaatswerk kan worden uitgegaan. Er hoeft immers niet per type waterkering of water een omschrijving van de fysieke begrenzingen te worden gegeven. Daardoor hoeft in de Keur niet voor elk type waterstaatswerk een onderscheiden gebods- en verbodsregime te worden opgenomen.

Voor degenen tot wie de keurbepalingen zich richten is het onderscheid naar type waterstaatswerk vaak moeilijk te maken, zodat niet duidelijk is welk gebods- en verbodsregime op een bepaalde waterkering of een bepaald water van toepassing is. In dit systeem is uit de legger - naast de vermelding van de onderhoudsplichtigen - op te maken tot hoever waterstaatswerken en beschermingszones zich uitstrekken en waar dus het gebods- en verbodsregime van de Keur van toepassing is. De legger bepaalt met de daarin opgenomen maten de reikwijdte van de verbodsbepalingen en onderhoudsverplichtingen van de Keur (zg. gelede normstelling). Wijziging van de legger betekent dan ook een wijziging in de toepassing van de Keur. Voor belanghebbenden dienen ligging, vorm, afmeting en constructie en de consequenties daarvan in relatie tot de keurbepalingen duidelijk te worden gemaakt, bijvoorbeeld door het verstrekken van informatie. Internet maakt het mogelijk om de Keur en de veelal reeds in digitale vorm beschikbare leggers voor het publiek toegankelijk te maken.

Voor de vaststelling of wijziging van de Keur is in de artikelen 79 en 80 van de Waterwet een aantal specifieke procedurevoorschriften gesteld die op de vaststelling van de legger op overeenkomstige wijze dienen te worden toegepast, zodat deze toepassing van de legger ook uit oogpunt van rechtsbescherming te legitimeren is. Voor de beheerder heeft het onderhavige systeem het voordeel dat hij op duidelijke wijze voor zijn beheersobjecten gegradeerde beschermingsregimes van verschillende zwaarte in de legger kan vaststellen.

1.10 Onderhoudsverplichtingen

De Keur brengt op zichzelf geen wijziging in bestaande onderhoudsverplichtingen. De Keur bevat een omschrijving van de onderhoudsverplichtingen ten aanzien van waterstaatswer-

ken. Wie onderhoudsplichtig zijn en wat de omvang van hun onderhoudsverplichting is, wordt vastgelegd in de legger. Daarvoor geldt een afzonderlijke vaststellingsprocedure.

1.11 Watervergunning

Het systeem van watervergunningen vloeit voort uit de Waterwet. Een vergunning op grond van deze wet wordt aangeduid als watervergunning. De wet biedt de mogelijkheid voor de waterbeheerder bij verordening nadere regels te stellen. Indien de Keur van een waterschap regulering bij beschikking (vergunning of ontheffing) introduceert, is ook sprake van een watervergunning (artikel 6.13 Waterwet).

In geval van watervergunningen voor een handeling of een samenstel van handelingen, waarvoor meer dan één bestuursorgaan bevoegd gezag is, is sprake van samenloop van vergunningen. In dat geval wordt één watervergunning afgegeven. Wettelijk uitgangspunt is dat het hoogste bevoegd gezag de vergunning verleent, nadat het advies van de medebetrokken bestuursorganen is ingewonnen. De betrokken bestuursorganen kunnen in overleg een andere regeling treffen (artikel 6.17 Waterwet).

1.12 Conserverende werking van de Keur en profiel van vrije ruimte

Van de Keur gaat een conserverende werking uit, indien daarin het toekomstig tracé van een waterstaatswerk wordt beschermd. De bevoegdheid van de provincie op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening laat onverlet de bevoegdheid van een waterschap om in het belang van de waterstaatszorg voorzieningen te treffen (Rechtbank Middelburg, Awb 07/3891, 29 januari 2008, inzake de Keur van Waterschap Zeeuws Vlaanderen). In het onderhavige geval betroffen deze voorzieningen het aangeven van bebouwingscontouren, contouren langs waterkeringen waarbinnen vooralsnog niet mag worden gebouwd. Deze contouren waren bepaald door uit te gaan van toekomstige klimaatscenario's. De rechtbank nam daarbij in aanmerking dat de conserverende werking kon worden opgeheven na belangenafweging in het concrete geval van een aanvraag om ontheffing. De uitspraak is van groot belang voor waterschappen die hun belangen bij een mogelijk toekomstig grondgebruik voor het verbeteren van hun watersystemen voor de (verre) toekomst veilig willen stellen. In dit verband is het belangrijk waar nodig een profiel van vrije ruimte op te nemen in de legger, bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet. Overigens is een daartoe strekkende verplichting voor wat betreft de primaire en regionale waterkeringen opgenomen in de provinciale Waterverordening (art 4.1 tweede lid).

Een verbod om zonder daartoe strekkende vergunning werken te maken in het profiel van vrije ruimte van een waterstaatswerk is opgenomen in artikel 4.1.1, vierde lid van de Keur.

Artikelgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

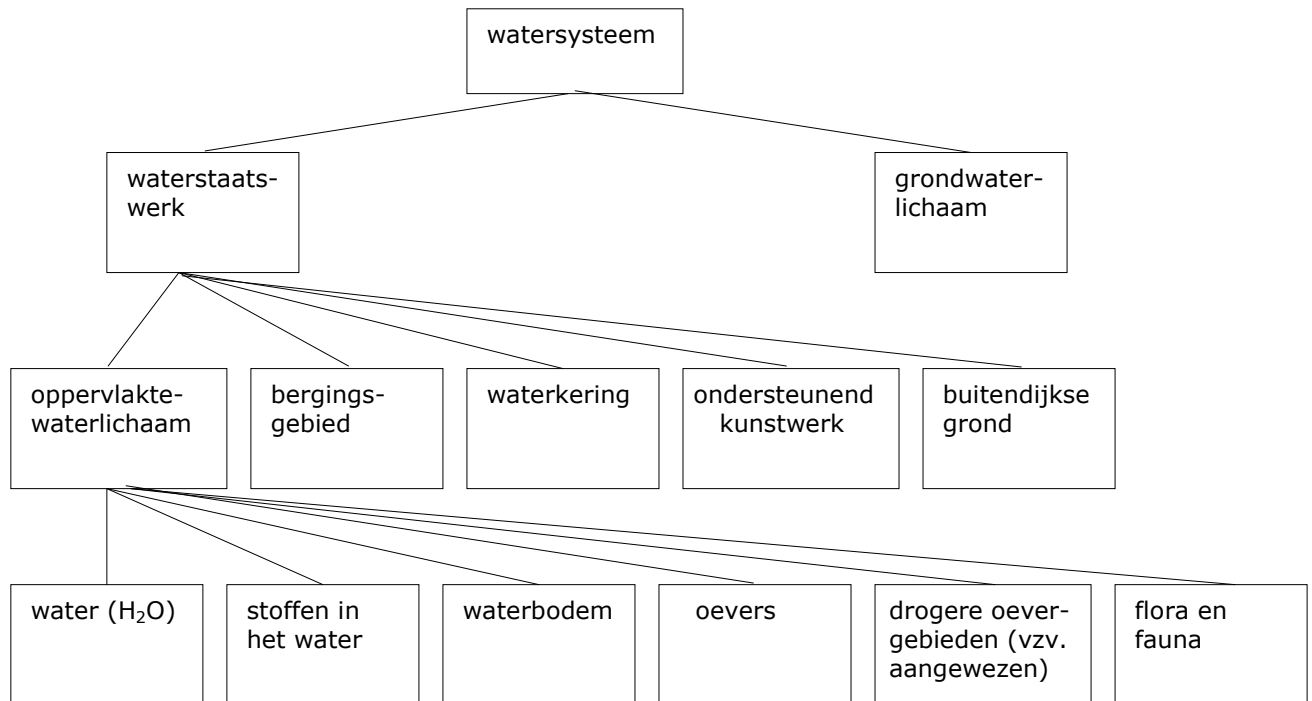
In de Keur is ervoor gekozen in de lijst met begripsomschrijvingen de meest essentiële begrippen voor de regionale waterbeheerder en voor de in het beheergebied gevestigde burgers en bedrijven een plaats te geven. Daarmee wordt beoogd van de Keur een zelfstandig leesbaar document te maken, zij het dat de lijst niet uitputtend is. Om in alle opzichten goed te kunnen voorzien wat de nieuwe waterbeheerwetgeving voor alle partijen betekent, ontkomt men er niet helemaal aan ook de Waterwet zelf en haar Memorie van Toelichting (MvT), de Invoeringswet Waterwet en haar MvT, het Waterbesluit, de provinciale Waterverordening, de Waterregeling en aanpalende wet- en regelgeving te raadplegen.

De volgende begrippen behoeven een nadere toelichting (*de letters corresponderen met de letters in artikel 1.1 van de Keur*):

- a. *bergingsgebied*: dit begrip is overgenomen uit de Waterwet, waarbij de relatie met de Wet ruimtelijke ordening is gelegd;
- b. *(buiten)beschermingszone*: dit begrip is deels overgenomen uit de Waterwet, met de toevoeging dat die zone in de legger is vermeld en dat het betreffende waterstaatswerk wordt beschermd door voorschriften krachtens deze Keur. In deze omschrijving wordt een relatie gelegd tussen de legger met de ligging, vorm, afmeting en constructie van dat waterstaatswerk en de Keur met haar instrumentarium om dat waterstaatswerk daadwerkelijk te beschermen tegen ingrepen van derden;
- d. *bestuur*: het bevoegde bestuursorgaan voor het nemen van besluiten krachtens deze Keur is het bestuur (het college van dijkgraaf en heemraden) van het waterschap;
- f. *grondwater*: de omschrijving van dit begrip is uit de Waterwet overgenomen. Hierbij verdient aantekening dat de waterschappen door de Waterwet deels als grondwaterbeheerder worden aangewezen, maar dat de provincie bevoegd gezag blijft voor de regulering van grondwateronttrekkingen voor industriële toepassingen met een hoeveelheid van meer dan 150.000 m³ per jaar en voor onttrekkingen voor de openbare drinkwatervoorziening of voor bodemenergiesystemen (artikel 6.4 Waterwet);
- g. *infiltreren van water*: de omschrijving van dit begrip is geheel overgenomen uit de Waterwet;
- j. *legger*: het begrip legger wordt in de Waterwet niet gedefinieerd, maar in de MvT omschreven als een staat van werken, waaruit de normatieve toestand van beheersobjecten in geografisch, morfologisch en hydraulisch opzicht kenbaar is. Daarnaast is nodig dat beheersgrenzen eenduidig worden vastgelegd. Artikel 5.1 van de Waterwet voorziet in de verplichting van de beheerder voor zijn waterstaatswerken een dergelijke legger vast te stellen. Daarnaast hanteren de waterschappen al sinds lange tijd de legger als bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet. Daarin worden de onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken en de aard en omvang van hun onderhoudsverplichtingen vastgelegd. Beide leggers zijn als complementair te beschouwen. In de praktijk worden ze daarom meestal geïntegreerd tot één legger. De MvT bij de Waterwet geeft aan dat deze praktijk onder de Waterwet kan worden voortgezet. Beide leggers zijn echter verschillend in die zin dat ze hun grondslag vinden in verschillende wetten en een verschillende strekking hebben. Belangrijk bij het integreren van beide leggers is dat de strekking van beide leggerartikelen overeenloopt. Voor het vastleggen van de normatieve toestand van waterstaatswerken wordt de legger gebaseerd op de Waterwet, voor het opleggen van onderhoudsverplichtingen wordt de legger gebaseerd op de Waterschapswet. Overigens biedt de Waterwet de mogelijkheid om in de provinciale Waterverordening een vrijstelling van de leggerplicht op te nemen voor onderdelen van het watersysteem die zich naar hun aard of functie niet lenen voor het vastleggen van bepaalde normatieve elementen of die van geringe afmetingen zijn. Een aanduiding van de ligging van dergelijke waterstaatswerken op een overzichtskaart moet dan voldoende zijn;
- l. *onttrekken*: dit begrip is deels overgenomen uit de Waterwet en heeft zowel betrekking op het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam als op het onttrekken van grondwater. Voor het overige gaat het hier om verschillende activiteiten, waarop verschillende keurbepalingen van toepassing zijn. Overeenkomstig de bestaande grondwaterwetgeving worden ontwaterings- en afwateringsactiviteiten niet aangemerkt als grondwateronttrekking. De keurbepalingen inzake onttrekking van grondwater hebben dus niet betrekking op ontwateren en afwateren;

- n. *oppervlaktewaterlichaam*: dit begrip is overgenomen uit de Waterwet en vervangt het begrip oppervlaktewater, zoals omschreven in de Wvo. Het betreft oppervlaktewater met de daarin aanwezige stoffen, de waterbodem, de oevers en de flora en fauna. Tot het begrip oppervlaktewaterlichaam behoren ook drogere oevergebieden, die krachtens de Waterwet als onderdeel van een oppervlaktewaterlichaam zijn aangewezen. Deze gebieden zijn via de Invoeringswet Waterwet toegevoegd aan het begrip oppervlaktewaterlichaam. Dat was nodig vanwege het opnemen van de regeling voor waterbodemsanering, afkomstig uit de Wet bodembescherming, in de Waterwet en het onderscheid daarbij tussen de sanering van de landbodem en de waterbodem.
Het begrip oppervlaktewaterlichaam in de Keur omvat alle oppervlaktewateren en gaat verder dan de wateren die op grond van de kaderrichtlijn water door de waterbeheerders zijn aangewezen als oppervlaktewaterlichaam. Dit vloeit voort uit doel en strekking van de Keur, die ook op kleinere oppervlaktewateren van toepassing is. Het begrip oppervlaktewaterlichaam volgens de KRW is gedefinieerd als een oppervlaktewater groter dan 50 Ha (bij een meer of plas) of met een achterliggend stroomgebied van 50 ha (bij lijnvormige wateren. De omschrijving oppervlaktewaterlichaam is ook ruimer dan de omschrijving van het begrip oppervlaktewater, zoals dat sinds de invoering van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren door de rechtspraak is gevormd. Het begrip oppervlaktewaterlichaam in de Keur vervangt de begrippen water of waterloop in voorgaande Keuren. Voor dit begrip is gekozen omdat het zowel omvat het reservoir waarin het water zich bevindt (de bak) als de substantie water (H₂O) die zich daarin bevindt;
- o. *profiel van vrije ruimte*: dit begrip is gevormd door jurisprudentie en opgenomen in de provinciale Waterverordening. Het profiel bestaat uit de ruimte boven en naast een waterkering die nodig is voor toekomstige versterking van die waterkering en om die reden gevrijwaard dient te blijven van ingrepen die alleen tegen hoge kosten ongedaan kunnen worden gemaakt. Het begrip vervangt het begrip vrijwaringszone, dat alleen betrekking heeft op de strook of stroken grond naast een waterkering die nodig zijn voor toekomstige versterking;
- p. *waterkering*: deze begripsomschrijving komt in de Waterwet niet voor. De omschrijving is nodig om aan te geven wanneer een object als waterkering wordt aangeduid. Het begrip dekt alle typen waterkeringen;
- q. *watersysteem*: dit begrip is overgenomen uit de Waterwet, met de opmerking dat de zinsnede 'en grondwaterlichamen' hier achteraan is gezet, omdat die geen waterkeringen en ondersteunende kunstwerken behoeven.
In figuur 1 is het waterstaatkundig begrippenkader uit de Waterwet schematisch weergegeven;
- r. *waterstaatswerk*: dit begrip is overgenomen uit de Waterwet, met de toevoeging dat het werk als zodanig in de (Waterwet)legger is aangegeven, tenzij het van de leggerplicht is vrijgesteld;
- s. *watervergunning*: het gaat om de vergunning die de Waterwet introduceert voor bepaalde handelingen in het watersysteem en die de Keur voor het beheergebied van het waterschap concretiseert. Op grond van de Waterwet wordt niet langer gesproken van een keurontheffing of -vergunning, maar van een watervergunning;
- u. *werken*: dit begrip komt niet voor in de Waterwet. Het is nodig omdat het realiseren van dergelijke werken in watersystemen afbreuk kan doen aan de functies die aan die watersystemen of onderdelen daarvan zijn toegekend. De regionale waterbeheerder kan daartoe zijn keurinstrumentarium inzetten om dergelijke ingrepen van derden te voorkomen door die handeling te verbieden, dan wel die handeling via een watervergunning toe te staan onder voorschriften of beperkingen. Wanneer bepaalde werken zijn toegestaan op basis van algemene regels, kan de aspirant-bouwer, afhankelijk van de aard en locatie van het werk, ook volstaan met het doen van een melding aan het waterschap
- v. *Wet*: dit is de Waterwet, waarop het keurinstrumentarium inhoudelijk is gestoeld, naast de provinciale Waterverordening.

Figuur 1 Schematische weergave waterstaatkundig begrippenkader Waterwet (art. 1.1)

Artikel 1.2 Hoofdelijke aansprakelijkheid

Ingevolge het bepaalde in dit artikel zijn de gebruikers verplicht de ingevolge de Keur op de eigenaar rustende verplichtingen na te komen ingeval er sprake is van een zakelijk of persoonlijk gebruiksrecht.

Eigenaren, overige zakelijk gerechtigden en gebruikers van de grond zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van verplichtingen die ingevolge de Keur op de eigenaar van de grond rusten. Veelal is immers niet de eigenaar maar de feitelijke gebruiker van de grond degene die bij machte is aan die verplichtingen te voldoen of die bij de voldoening aan die verplichtingen is gebaat.

2 Ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen

Met verwijzing naar hetgeen hieromtrent is vermeld bij 1.5 bij *a. waterkwaliteit* wordt vermeld, dat de ecologische waterkwaliteit in algemene zin ook in deze Keur is geborgd in de bepalingen met betrekking tot het gebruik van de waterstaatswerken en beschermingszones en de mogelijkheid tot het stellen van nadere regels.

Artikel 2.1 Visverbod

In de Visserijwet 1963 zelf of in de ministeriële regeling zal op termijn worden opgenomen dat het verboden is de binnenvisserij uit te oefenen, anders dan op basis van en in overeenstemming met een visplan. Een dergelijk visstandbeheersplan behoeft de instemming van de waterbeheerder. Daarbij toetst de waterbeheerder of het plan aansluit bij de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor de visstand in de desbetreffende wateren. De waterbeheerder geeft aan voor welke wateren hij een dergelijk visplan noodzakelijk acht. Dit hangt af van de mogelijkheden om via visbeheer (mede) de KRW-doelstellingen te halen. De doelen van de KRW voor het kwaliteitselement vis betreffen zowel de soortensamenstelling als de leeftijdsopbouw van het visbestand. Dit betekent dat voor veel binnenwateren doelstellingen en soorten maatregelen moeten worden opgesteld. Het is vervolgens aan de regionale waterbeheerder die maatregelen in de regionale binnenwateren uit te voeren. De visserijkundige eenheid die zo'n visplan opstelt is de Visstand Beheer Commissie (VBC). De verplichte deelname aan een VBC loopt voor de rijkswateren via een bepaling in de huur-overeenkomsten. Voor de regionale wateren is dit alleen mogelijk voor die wateren waarvan de beheerder ook eigenaar is. Daarom is een betere borging nodig om visserij in de regionale wateren duurzaam te laten zijn. Dat is mogelijk door daar waar nodig een visplan verplicht te stellen en daaraan te koppelen dat de binnenvisserij alleen plaatsvindt overeenkomstig zo'n plan.

Het visplan beoogt ten eerste de visserijactiviteiten in te passen in de KRW-doelstellingen wat betreft de visstand en ten tweede een vastlegging van de verplichtingen voor de visrechthebbers.

Dit artikel bevat een verbod op het uitzetten van vis en het plaatsen van vaste vistuigen zonder vergunning van het bestuur. Dit verbod -en dus de vergunningplicht- geldt niet wanneer de visserij wordt uitgeoefend overeenkomstig een visplan. Aangezien bij het waterschap de term visstandbeheersplan wordt gehanteerd, wordt in het artikel deze term gebruikt.

Opgemerkt wordt nog dat op grond van de Visserijwet 1963 een aantal vissoorten is aangewezen dat zonder vergunning op grond van die wet met instemming van de eigenaar van het viswater mag worden uitgezet. De Visserijwet 1963 beoogt echter alleen bescherming van de visstand. Het verbod op het uitzetten van vis in de Keur wordt gesteld met het oog op de bescherming van de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater. Dit verbod beoogt bescherming van een ander belang en hiervoor geldt derhalve niet de vrijstelling uit de Visserijwet 1963.

3 Beheer van waterstaatswerken

1.1 Gebodsbepalingen

Artikel 3.1 Afrasteringen

Deze bepaling geeft het bestuur de mogelijkheid aan te geven welke waterstaatswerken beschermd moeten worden tegen aftrap door dieren. De bepaling geeft het bestuur tevens de mogelijkheid algemene regels te stellen omtrent afrasteringsconstructies en wijze van plaatsing daarvan. Ook deze regels moeten worden beschouwd als onderdeel van de Keur. Dit betekent dat zowel voor de aanwijzing als voor de vaststelling van de algemene regels dezelfde procedure gevolgd moet worden als voor vaststelling en wijziging van de Keur (artikel 80 Waterschapswet).

Artikel 3.2 Kunstwerken

De beheerders en eigenaren van in waterkeringen voorkomende coupures en sluizen zijn verplicht deze op eerste aanzegging door of namens het bestuur te sluiten met het oog op het voorkomen van overstroming van achter de waterkering gelegen gronden. Ook kan sluiting van dergelijke doorgangen nodig zijn ter bescherming van de waterkwaliteit of ter voorkoming van verspreiding van verontreiniging.

Artikel 3.3 Stuwen

Meestal zijn stuwen in beheer bij het waterschap. Wanneer het beheer of de bediening bij een ander berust en deze bij de afstemming van de bediening op zijn belangen een situatie schept die voor het verdere beheer van het waterschap nadelig uitpakt, is het noodzakelijk dat het waterschap dat kan reguleren. Dit artikel bepaalt dat stuwen op eerste aanzegging door of namens het bestuur op het daarbij aan te geven peil dienen te worden gesteld. Voor zover dergelijke werken met ontheffing zijn aangebracht zal een bepaling van gelijke strekking meestal in de ontheffing zijn opgenomen.

Artikel 3.4 Eindbuizen

Deze gebodsbepaling ziet op een effectief en doelmatig onderhoud van de oppervlaktewaterlichamen door het tijdig -na voorafgegangene aanschrijving- verwijderen van eindbuizen.

Artikel 3.5 Specieberging en ander organisch materiaal

Deze gebodsbepaling ziet er op, dat specie en ander organisch materiaal niet wordt geborgen op de taluds. Bovendien wordt geregeld, dat de specie en dergelijke binnen een periode van 4 maanden moet zijn verspreid, dan wel verwijderd uit de beschermingszones.

Artikel 3.6 Gewassen

Deze gebodsbepaling ziet op een effectief en doelmatig onderhoud van de oppervlaktewaterlichamen door het vrij zijn van de beschermingszones van gewassen gedurende een bepaalde periode.

Onderhoud aan waterstaatswerken

Artikel 3.7 Onderhoudsplicht

Onderhoudsplichtigen worden ingevolge artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet aangewezen in de legger. De Keur sluit hierop aan door als onderhoudsplichtigen aan te wijzen degenen die in de legger tot het plegen van gewoon of buitengewoon onderhoud zijn vermeld. Over het algemeen zal die aanwijzing niet naar individu geschieden, maar een categorie personen betreffen, bijvoorbeeld de eigenaren van aangrenzende gronden. Door het bepaalde in dit artikel geeft de legger de reikwijdte van de bepalingen van de Keur aan. Keur en legger doorlopen ingevolge de Waterschapswet een vaststellingsprocedure van overeenkomstige aard, zodat ook bij de onderhavige wijze van aanwijzing van onderhoudsplichtigen een voldoende rechtsbescherming van belanghebbenden is verzekerd.

Voor onderhoudsactiviteiten ten behoeve van de waterstaatszorg is een Gedragscode voor de waterschappen opgesteld. Hierin is omschreven hoe te voldoen aan het vereiste van zorgvuldig handelen ingevolge artikel 2 van de Flora- en faunawet. Door te werken volgens die Gedragscode is een vrijstelling op basis van die wet gegeven.

Onderhoud aan waterkeringen

Artikel 3.8 Gewoon onderhoud

In dit artikel wordt omschreven waartoe derden onderhoudsplichtigen bij de uitvoering van het gewone onderhoud aan waterkeringen verplicht zijn. De bestrijding van muskusratten op waterkeringen gebeurt uitsluitend van overheidswege (provincie of waterschap).

Artikel 3.10 Ondersteunende kunstwerken en werken

Dit artikel richt zich tot onderhoudsplichtigen van in, op, aan of over waterkeringen of beschermingszones van waterkeringen gelegen werken die een waterkerende of mede een waterkerende functie hebben. Voor zover dergelijke werken met ontheffing zijn aangebracht zullen bepalingen van gelijke strekking meestal in de ontheffing zijn opgenomen.

Onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen

Artikel 3.11 Gewoon onderhoud

In deze bepaling wordt omschreven waartoe derden onderhoudsplichtigen bij de uitvoering van het gewone onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen gehouden zijn. De onderhoudsplichtigen zijn te allen tijde verplicht voorwerpen, materialen en stoffen uit wateren te verwijderen die de afvoer, aanvoer of berging van water hinderen of kunnen hinderen. Daarnaast moeten de onderhoudsplichtigen de wateren schonen. Dit gebeurt minimaal een keer per jaar, vóór de vooraf aan te kondigen schouw of schouwen, bedoeld in artikel 7.1. Daarbij gaat het erom de maatgevende af- of aanvoer van water veilig te stellen.

Het gewoon onderhoud omvat voorts het behoorlijk in stand houden van de oevers en taluds alsmede de daartoe behorende oeververdedigingswerken, voor zover dat nodig is om te voorkomen dat door inzakking of uitspoeling de afvoer, aanvoer of berging van water wordt gehinderd of aangelegde onderhoudsstroken of afrasteringen door inzakking worden bedreigd.

Artikel 3.12 Buitengewoon onderhoud

In deze bepaling wordt omschreven waartoe derden onderhoudsplichtigen, die tot de uitvoering van buitengewoon onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht, gehouden zijn. Als buitengewoon onderhoud wordt aangemerkt het in stand houden van de oppervlaktewaterlichamen overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent richting, vorm, afmeting en constructie.

Het buitengewoon onderhoud wordt, waar het betreft oppervlaktewaterlichamen van overwegend belang voor de afvoer of aanvoer van water voor een groter gebied, veelal uitgevoerd door het waterschap. De onderhavige keurbepaling heeft geen betrekking op die situatie, maar op de omstandigheid dat dit onderhoud bij derden berust en richt zich dus niet tot het waterschap als waterkwantiteitsbeheerder, maar tot derden onderhoudsplichtigen. De situatie waarin derden onderhoudsplichtigen tot instandhouding van wateren verplicht zijn, doet zich met name voor bij watergangen die uitsluitend de afwatering van een aantal percelen dienen.

Voor de situatie dat geen legger aanwezig is en op de kaart geen vorm, afmetingen of constructie zijn aangegeven, is in het overgangsrecht een regeling getroffen.

4 Handelingen in het watersysteem

Algemeen

Hoofdstuk 6 van de Waterwet bevat een regeling voor handelingen van derden in het watersysteem. Die regeling voorziet in de introductie van de watervergunning, in plaats van de tot nu toe gebruikelijke keurvergunning of -onthefving. De mogelijkheid tot het vaststellen van algemene regels ter vervanging van de vergunningplicht wordt in deze Keur geïntroduceerd. Centraal daarbij staan de doelmatige bescherming van het watersysteem en een efficiënte dienstverlening aan burgers en bedrijven. Zo komt er voor samenhangende activiteiten in het watersysteem één watervergunning. Voorts vallen meer handelingen in het watersysteem onder algemene regels. Dit leidt tot lastenvermindering voor burgers en bedrijven. Voor de waterbeheerder is deze introductie op een andere manier van groot belang: tegenstrijdigheden tussen verschillende waterwetten behoren tot het verleden. Tot slot is de afstemming met andere vergunningstelsels geborgd door het instellen van één loket voor het behandelen van vergunningaanvragen. De bevoegdheid van de waterschappen om bij Keur regels te stellen blijft bestaan. Een dergelijke benadering past ook bij het aan de Waterwet ten grondslag liggende uitgangspunt 'decentraal wat kan, centraal wat moet'.

Wat centraal moet is ook te vinden in hoofdstuk 6 van de Waterwet. Dat wordt ingegeven door internationale verplichtingen en bovenregionale belangen. Het is dan wenselijk of zelfs noodzakelijk om bepaalde handelingen -of die nu betrekking hebben op een watersysteem in beheer bij het rijk of bij een waterschap- voor alle watersystemen op uniforme wijze te regelen. Een voorbeeld van dergelijke handelingen zijn de voorheen op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren gereguleerde lozingen van afvalstoffen, verontreinigende of schadelijke stoffen. Voor zover derhalve het rijk een bepaald onderwerp heeft geregeld zijn waterschappen niet langer onverkort bevoegd om daarin nog zelfstandig bij verordening te voorzien, mede gezien artikel 59 van de Waterschapswet.

De bevoegdheid van waterschappen om bij verordening (Keur) regels te stellen inzake handelingen in de onder hun beheer vallende watersystemen is neergelegd in de artikelen 56 en 78 van de Waterschapswet. In dat kader staat het de waterschappen ook vrij om naast de reeds op grond van de artikelen 6.2 en 6.3 van de Waterwet vergunningplichtige handelingen, nog andere handelingen vergunningplichtig te stellen. Het gevolg daarvan is dat zodra een waterschap ervoor kiest om nog andere handelingen vergunningplichtig te maken of anderszins aan een toestemmingsvereiste te binden, die handelingen automatisch onder de watervergunning vallen. De waterschappen kunnen niet langer zelfstandige vergunningstelsels met betrekking tot watersystemen creëren. Bedoeling daarvan is dat de uitgangsgedachte van één watervergunning overeind blijft en nog belangrijker, dat de integrale afweging van de bij het waterbeheer betrokken belangen gewaarborgd blijft.

Watervergunning en algemene regels voor het gebruik van watersystemen

4.1 Gebruik waterstaatswerken en beschermingszones

Artikel 4.1.1 Watervergunning

Ingevolge dit artikel worden waterstaatswerken en zones beschermd. Beoogd wordt die bescherming met een globale regeling te bieden. Het streven naar verdere vermindering van regels en vereenvoudiging van regelgeving dat aan de Keur ten grondslag ligt brengt mee dat in de Keur een meer algemene verbodsbepaling is opgenomen die voldoende bescherming kan bieden.

Bij het stellen van verbodsbepalingen ten aanzien van wateren die tevens scheepvaartweg zijn in de zin van de Scheepvaartverkeerswet moet worden bedacht dat ook het bevoegd gezag ingevolge die wet regels kan stellen, onder meer in het belang van de instandhouding van de vaarweg, ter bescherming van de waterhuishouding, de oevers en waterkeringen en ter bescherming van in of boven de vaarweg gelegen werken tegen schade door de scheepvaart. De bevoegdheden van het bevoegd gezag ingevolge de Scheepvaartverkeerswet en de waterbeheerder kunnen elkaar op dit punt overlappen. Dit kan gevolgen hebben voor de keurbevoegdheid van het waterschap, als het waterschap niet als bevoegd gezag ingevolge de Scheepvaartverkeerswet is aangewezen. In

artikel 42 Scheepvaartverkeerswet wordt de betrokken competentievraag geregeld. Hierin is bepaald dat de bevoegdheid van onder andere waterschappen tot het stellen van regels in

het belang van het waterbeheer gehandhaafd blijft voor zover deze regels niet in strijd zijn met het krachtens de Scheepvaartverkeerswet bepaalde. Bij strijdigheid van de Keur met het krachtens de Scheepvaartverkeerswet bepaalde houdt het in de Keur bepaalde van rechtswege op te gelden. Zoals aangegeven in het algemeen deel van de toelichting is het waterschap voor de wateren in zijn beheer tevens aangewezen als bevoegd gezag ingevolge de Scheepvaartverkeerswet.

Het verbod in artikel 4.1.1, eerste lid, onderdeel a, betreft het verrichten van werkzaamheden. Bij het begrip werkzaamheden moet een verband gelegd worden met het verrichten van handelingen. Onder werkzaamheden vallen onder meer aanleg-, bagger-, boor-, bouw-, graaf-, dempings-, herstel-, onderhouds-, plant-, reparatie-, revisie-, sloop-, uitbreidings-, verbouw- en herbouwwerkzaamheden. Werkzaamheden betreffen zowel werkzaamheden die tot doel hebben verandering te brengen in de staat van waterstaatswerken als werkzaamheden die dat niet tot doel hebben, maar waarvan onbedoeld effect is dat wijziging wordt gebracht in de staat van die werken.

Van het begrip werken in onderdeel b is in artikel 4.1.1 een definitie gegeven. Met opgaande houtbeplantingen wordt bedoeld op bomen, struiken e.d. die door de omvang of de diepte van hun wortelstelsel schade kunnen veroorzaken aan waterstaatswerken.

Het verbod in onderdeel g om zich te bevinden, anders dan als rechthebbende, op een waterstaatswerk als dat is aangegeven, heeft als achtergrond dat waterstaatswerken in principe toegankelijk zijn voor recreatief medegebruik in individuele gevallen. Waar recreatief medegebruik ongewenst is, bijvoorbeeld om schade aan de waterkering te voorkomen, verstuing van zand of vertrapping van begroeiing tegen te gaan, dient dat op kenbare wijze te worden aangegeven door middel van borden, hekken, afrasteringen, afsluitbomen en dergelijke. Aan een eigenaar of anderszins zakelijk gerechtigde kan de toegang evenwel niet worden ontzegd, omdat hij dan praktisch ieder genot van zijn grond verliest.

Het verbod in onderdeel h heeft tot doel het functioneren van het oppervlaktewaterlichaam te beschermen, door middel van regulering.

Het verbod in onderdeel i heeft ten doel schade door sterke stroming, zuiging, opwerveling en dergelijke rond kunstwerken, zoals gemalen, stuwen of inlaten, te voorkomen. Het verbod is uiteraard met name van belang bij grotere installaties met een omvangrijke waterbeweging of -verplaatsing. Het verbod sluit aan op soortgelijke verboden in het Binnenvaart-politiereglement en berust op de aanvullende regelingsbevoegdheid, bedoeld in artikel 42 van de Scheepvaartverkeerswet. Het begrip schip omvat alle vaartuigen, drijvende voorwerpen en drijvende inrichtingen als bedoeld in het Binnenvaart-politiereglement. Het begrip ligplaats nemen omvat mede stilliggen, ankeren en afmeren.

Het verbod in onderdeel j heeft ten doel de open ruimte rond windwatermolens ten behoeve van windvang (de zogenoemde molenbiotoop) te behouden. Dit om te voorkomen dat de werking van door wind aangedreven bemalingsinstallaties belemmerd wordt door hoge bebouwing of begroeiing. Het verbod geldt voor windbemalingen die in beheer zijn bij het waterschap, maar ook voor installaties die in beheer zijn bij derden en die in voorkomende gevallen in opdracht of op verzoek van het waterschap bij de bemaling kunnen worden ingezet.

De hoogte van twee meter wordt gemeten vanaf het grondoppervlak dat de windbemalingsinstallatie onmiddellijk omringt. Een eventueel hoogteverschil tussen het maaiveld direct rond de windbemalingsinstallatie en het maaiveld van de omringende polder wordt dus niet meegerekend.

Het derde lid van artikel 4.1.1 betreft een aantal specifieke verboden handelingen in de beschermingszone. Het gaat hier om werkzaamheden die zodanig ingrijpend zijn of zodanige risico's met zich meebrengen dat zij de stabiliteit (standzekerheid) van een waterstaatswerk in gevaar kunnen brengen. Met afgravingen wordt bedoeld op grootschalige ontgravingen ten behoeve van bijvoorbeeld ontgrondingen of delfstoffenwinning.

Het vierde lid van artikel 4.1.1 verbiedt het plaatsen van werken in het profiel van vrije ruimte. Dit is belangrijk om in de toekomst met name de wateropgaven omtrent dijkverbeteringen te kunnen realiseren. Het profiel van vrije ruimte is de ruimte naast en boven een waterkering die naar het oordeel van de beheerder nodig is voor toekomstige verbetering

van die waterkering. Het driedimensionale begrip profiel van vrije ruimte komt in de plaats van het tot nu toe gehanteerde tweedimensionale begrip vrijwaringzone. Met betrekking tot de conserverende werking van het profiel van vrije ruimte wordt ook verwezen naar paragraaf 1.13 van de algemene toelichting. Het profiel van vrije ruimte wordt op grond van de provinciale Waterverordening opgenomen in de legger. Voor zover (nog) geen profiel van vrije ruimte is vastgelegd, voorziet het overgangsrecht in een regeling. Artikel 4.1 spreekt over 'werken' en is dus ruim geformuleerd. Het verdient aanbeveling hierbij werken nader te concretiseren in beleidsregels, omdat dit voor ieder gebied weer anders zal zijn. Bovendien wil de rechter in een geschil weten waarop de derde zich had kunnen voorbereiden.

4.2 Lozen op en onttrekken aan oppervlaktewaterlichamen

Artikel 4.2.1 Verbod versnelde afvoer door verhard oppervlak

Artikel 4.2.1 over het versneld afvoeren van water naar een oppervlaktewaterlichaam door aanleggen van verhard oppervlak kan in principe via een goed doorlopen van het proces van watertoets de vergunningverlening aanzienlijk vergemakkelijken. Nog beter is het als het waterschap in een vroeg stadium bij planologische ontwikkelingen wordt betrokken en geeft dat de initiatiefnemer de waterhuishoudkundige aspecten betreft bij zijn plannen en daartoe in overleg treedt met het waterschap. Maatregelen kunnen dan tijdig worden getroffen. Mocht toch nog die derde een dergelijke activiteit hebben gerealiseerd met grote invloed op de waterhuishouding, dan beschikt het waterschap via deze bepaling over een instrument om ongewenste afvoeren op het bestaande stelsel tegen te gaan.

Er is bewust voor gekozen in dit artikel een algemeen verbod op te nemen zonder vrijstelling. Deze vrijstellingsgrenzen zullen verder worden vastgesteld door het bestuur via o.a. beleidsregels.

Artikel 4.2.2 Algeheel verbod bij calamiteiten

In dit artikel worden regels gesteld in geval zich calamiteiten voordoen. Het bestuur kan dan bijvoorbeeld verbieden water af te voeren of te onttrekken, bijvoorbeeld bij wateroverlast of droogte. Er wordt dan afgeweken van de normaal geldende regels, welke afwijking tijdelijk is en waarvoor geen vergunning nodig is en ook geen algemene regels gelden. De Waterwet stelt regels omtrent het gevaar voor waterstaatswerken. Deze artikelen geven de waterbeheerder ruime bevoegdheden.

Artikel 4.2.3 Verbod voor kwetsbare oppervlaktewaterlichamen en gebieden

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid voor het bestuur tot het instellen van een verbod tot aanvoer, afvoer, onttrekking en lozing met betrekking tot oppervlaktewateren in bepaalde door het bestuur aan te wijzen en op een kaart aangegeven gebieden. In het algemeen geldt dat voor een verbod op het normaal gebruik van oppervlaktewateren, anders dan bij calamiteiten, een goede motivering nodig is.

Het instellen van een absoluut verbod, zonder vergunningsmogelijkheid, is om praktische redenen ongewenst. Vergunningen zullen echter alleen in bijzondere gevallen en onder stringente voorschriften worden verleend.

Artikel 4.2.4 Watervergunning af- en aanvoeren, lozen en onttrekken

Dit artikel reguleert het afvoeren naar, aanvoeren uit, lozen op en onttrekken van water aan oppervlaktewaterlichamen. Via onder andere de door het bestuur vast te stellen algemene regels kan de vergunningplicht worden geconditioneerd (zie artikel 4.4.3). In de Keur zijn geen definities gegeven van aan- en afvoer van water. Er is van uit gegaan dat deze begrippen inmiddels eenduidig worden uitgelegd in die zin dat wordt verstaan onder:

aanvoeren van water: het door middel van een werk of langs natuurlijke weg halen of laten stromen van water uit een ander oppervlaktewaterlichaam; afvoeren van water: het door middel van een werk brengen of laten stromen van water uit een oppervlaktewaterlichaam naar een ander oppervlaktewaterlichaam.

De vergunningplicht voor aan- en afvoeren ziet niet op de situatie, dat daarin is voorzien door middel van een overeenkomst tussen waterbeheerders (het zogenoemde waterakkoord).

4.3 Onttrekken van grondwater en infiltreren van water in de bodem

Artikel 4.3.1 Algeheel verbod bij calamiteiten

Het gesteld bij de toelichting bij artikel 4.2.2 geldt hier eveneens voor grondwateronttrekkingen en infiltraties in de bodem.

Artikel 4.3.2 Watervergunning

Artikel 4.3.2 betreft de regulering van grondwateronttrekkingen en infiltraties in de bodem. Als gevolg van de Waterwet krijgen de waterschappen de bevoegdheid onderdelen van de grondwatertaak uit te oefenen. Het gaat om de regulering van grondwateronttrekkingen en infiltraties in de bodem, met uitzondering van onttrekkingen voor de openbare drinkwatervoorziening, voor bodemenergiesystemen en voor industriële toepassingen, wanneer daarbij meer dan 150.000 m³ per jaar wordt onttrokken. Voor die categorieën blijft de provincie bevoegd gezag (artikel 6.4 Waterwet).

De artikelen bevatten een vergunningplicht. Via onder andere de door het bestuur vast te stellen algemene regels kan de vergunningplicht ook hier verder worden geconditioneerd (zie artikel 4.4.3).

Artikel 4.3.3 Inrichtingen

In dit artikel is het begrip inrichtingen uit de Waterwet conform artikel 5.5 van de waterverordening Zuid-Holland aangevuld met het bepaalde in artikel 5.3 van deze verordening.

Artikel 4.3.4 Meld-, meet- en registratieplicht

Dit artikel bevat een meld-, meet- en registratieplicht voor alle grondwateronttrekkingen en infiltraties. Het artikel is geënt op de instructiebepaling 5.4 van de waterverordening Zuid-Holland. De hier bedoelde gegevens moeten worden bijgehouden en opgegeven in verband met de bijhouding van een grondwaterregister en het opleggen van een grondwaterheffing door de provincie. Via de algemene regels kan onder de condities als genoemd in artikel 4.3 vrijstelling van deze verplichtingen worden verleend. De meld-, meet- en registratieplicht geldt zowel binnen als buiten de milieubeschermingsgebieden, waarbij onder de restricties als vermeld in de toelichting bij artikel 4.4.3 vrijstelling van deze verplichtingen kan worden verleend.

4.4 Vrijstelling gegevensverstrekking en meldingen, algemene regels en zorgplicht

Artikel 4.4.1 Vrijstelling watervergunningplicht (voor beheershandelingen ex artikel 2 Waterschapswet)

De hier bedoelde vrijstelling voor beheershandelingen sluit aan bij de regels voor aanleg en beheer van waterstaatswerken in hoofdstuk 5 van de Waterwet. De wet draagt de beheerder op ten aanzien van de waterstaatswerken onder zijn beheer de nodige maatregelen te nemen voor het veilig en doelmatig gebruik van die waterstaatswerken, overeenkomstig hun functie. Voor aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door de beheerder dient een projectplan te worden vastgesteld. Het gaat hierbij om wijzigingen die leiden tot een aanpassing van de legger. Aanleg en versterking van primaire waterkeringen geschiedt op basis van een projectplan waarop de projectprocedure van toepassing is (artikel 5.5 tot en met 5.14 Waterwet). Op grond van de waterverordening Zuid-Holland kunnen gedeputeerde staten deze procedure ook van toepassing verklaren op andere projectplannen. Uit deze regeling vloeit voort dat de regels over vergunningplichtige handelingen in hoofdstuk 6 van de Waterwet niet op beheersactiviteiten van toepassing zijn. Zie hierover ook paragraaf 1.9 van de algemene toelichting.

Artikel 4.4.2 Gegevensverstrekking en meldingen

In de Waterregeling, een ministerieel besluit ter uitvoering van het Waterbesluit, is bepaald welke gegevens en bescheiden moeten worden overgelegd bij de aanvraag van een watervergunning. Artikel 6.14 tweede lid, van de Waterwet biedt de mogelijkheid ook bij Keur regels te stellen over de gegevens die bij een vergunningaanvraag worden overgelegd. Artikel 4.4.2 voorziet erin dat het bestuur hiervoor nadere regels kan stellen.

Artikel 4.4.3 Algemene regels

Dit artikel geeft het bestuur de mogelijkheid algemene regels vast te stellen met betrekking tot de verboden handelingen in de diverse artikelen. Die regels kunnen inhouden een vrij-

stelling van de vergunningplicht of juist een algeheel verbod op het verrichten van die handelingen. Deze regels zijn onder andere van belang voor de verdere regeling van de ondergrenzen van de vergunning, meld-, meet- en registratieplicht met betrekking tot lozingen en onttrekkingen en infiltraties. Hiermee kan maatwerk worden geleverd.

In het derde lid van dit artikel is nadrukkelijk aangegeven, dat voor de milieubeschermingsgebieden voor grondwater als bedoeld in artikel 5.5 van de waterverordening Zuid-Holland, te allen tijde vergunning vereist is.

Van belang is ook het vierde lid van dit artikel, waarbij de meld-, meet- en registratieplicht voor alle voor grondwateronttrekkingen en infiltraties in milieubeschermingsgebieden voor grondwater en daarbuiten voor grondwateronttrekkingen en infiltraties van meer dan 12.000 m³ water, voor andere doeleinden dan genoemd in artikel 6.4 van de Waterwet, nadrukkelijk zijn uitgezonderd, van de vrijstelling van deze verplichtingen.

Artikel 5.4 van de waterverordening Zuid-Holland, schrijft dit namelijk dwingend voor.

Artikel 4.4.4 Zorgplicht

Artikel 4.12 betreft de zorgplicht die ieder moet betrachten als het gaat om de maatregelen die het waterschap heeft getroffen in watersystemen met het oog op het bereiken van de waterhuishoudkundige doelstellingen die aan die onderdelen van watersystemen zijn verbonden. De formulering is geënt op de artikelen 6.7a en 6.7b zoals de Invoeringswet Waterwet die aanreikt. Verder is ook gekeken naar artikel 17.2 van de Wet milieubeheer. Het artikel zoals dat nu in de Keur is opgenomen voorziet er in dat derden die schade toebrengen aan watersystemen voor die schade daadwerkelijk zullen moeten opdraaien. In dit geval toegespitst op de schade aan werken die het waterschap in het kader van zijn beheertaak heeft uitgevoerd.

Dit artikel draagt ertoe bij dat het waterschap maatregelen van de derde kan eisen of alvast zelf maatregelen kan nemen bij (dreigende) schade als omschreven in dit artikel. De kosten kan het waterschap verhalen op die derde, indien en voor zover die schade aan die derde is toe te rekenen. Het waterschap voorkomt hiermee dat investeringen die gedaan zijn om maatregelen aan het watersysteem uit te voeren om zo aan zijn verschillende wateropgaven te voldoen, niet weer teniet worden gedaan. Het waterschap moet er immers alles aan doen om die wateropgaven te halen, mede in het licht van de in voorbereiding zijnde Wet Naleving Europese regelgeving door medeoverheden (Wet NERMO). Dat betekent dat het waterschap alle instrumenten waarover het beschikt, moet inzetten om Europese verplichtingen na te komen. Het komt er derhalve op neer dat het waterschap moet voorkomen dat anderen zijn werk frustreren. Naast een goed toezicht op de naleving van regels waarvoor het waterschap het bevoegd gezag is, omvat dit dus ook een dergelijk afdwingen van de zorgplicht die burger en bedrijf hebben ten aanzien van watersystemen. Verwacht wordt dat van dit artikel een preventieve werking zal uitgaan.

5 Wegen

Algemene bepalingen/begripsomschrijvingen

Algemeen

Zoals verwoord in de algemene toelichting is er voor gekozen ook de bepalingen met betrekking tot de Wegen op te nemen in deze Keur. Uit een oogpunt van inzichtelijkheid, is ervoor gekozen alle relevante bepalingen, met inbegrip van de begripsomschrijvingen -zoveel mogelijk in dit hoofdstuk- op te nemen. Gebruikers zien dan in een oogopslag de voor het wegbeheer relevante bepalingen. De gebods- en verbodsbepalingen zijn voor zover mogelijk - in vergelijking met de huidige Keur - meer in algemene zin op hoofdlijnen geformuleerd. Omdat de Wegenwet, waarop dit hoofdstuk met name is gefundeerd, evenwel geen kader kent met betrekking tot het gedogen (de zgn gedoogartikelen) en met betrekking tot het vergunningverleningproces (o.a. bepalingen m.b.t. vergunningverlening en voorschriften, dienen hiervoor regels te worden opgenomen in dit hoofdstuk. Bij de opstelling van dit hoofdstuk is ook gekeken naar de huidige keurbepalingen.

Artikel 5.3 Gebods- en verbodsbepalingen

Zoals hiervoor al aangegeven zijn de verbodsbepalingen met betrekking tot wegen in algemene zin geformuleerd. Daarbij geldt dat de meeste verboden handelingen en activiteiten te beschouwen zijn als het verrichten van werkzaamheden of het aanbrengen van werken. Bij werkzaamheden moet gedacht worden aan alle activiteiten en gedragingen waardoor wijziging wordt gebracht in de weg of die tot gevolg hebben dat wijziging wordt gebracht in de weg.

Het begrip werken is in artikel 1 gedefinieerd. In dat artikel is aangegeven wat onder het begrip moet worden verstaan en wat daartoe behoort.

Artikel 5.4 In, op, onder, naast of langs wegen

Dit verbod heeft betrekking op het maken van werken of beplantingen in, op, onder, naast of langs wegen, die de veiligheid van het verkeer in gevaar kunnen brengen. Te denken valt aan constructies, hekwerken, afrasteringen, heggen, borden, verlichting, verlichte voorwerpen of geluid- of lichtgevendende voorzieningen die hinderlijk of gevaarlijk voor het verkeer kunnen zijn.

Artikel 5.4, tweede lid, onderdeel c, verbiedt onder meer het brengen of hebben van dieren op wegen. Deze bepaling heeft met name betrekking op het houden, weiden of laten lopen van dieren. Het verbod geldt niet voor ruiters en bespannen wagens, voor zover deze als weggebruiker aan het verkeer deelnemen, en het onder toezicht verweiden van dieren. Het zonder toezicht op de weg laten lopen van loslopend vee is reeds verboden op grond van artikel 51 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

Artikel 5.6 Recht van beplanting

In sommige gevallen beschikken particulieren over een zakelijk recht tot het hebben van beplantingen op wegen. Deze bepaling strekt ertoe dat het waterschap tijdig wordt geïnformeerd over het voornemen tot planten, rooien of vellen van beplantingen en eventueel voorschriften of aanwijzingen daarvoor kan geven.

Artikel 5.7 en 5.8 Onderhoud en gedoogbepalingen

Artikel 5.7 ziet op de gebruikelijke onderhoudsbepalingen voor wegen, zoals deze ook in de Keur van 2005 zijn opgenomen. Zoals hiervoor aangegeven onder algemeen zijn enige gedoogbepalingen in dit hoofdstuk opgenomen.

Artikel 5.9 Algemene regels

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid voor het bestuur om maatwerk te leveren met betrekking tot de vergunningverlening. Het voorziet in een aanvullende keurbevoegdheid voor het bestuur op het terrein van algemene regels leidende tot vrijstellingen van de vergunningplicht dan wel een algeheel verbod op het verrichten van handelingen.

Bepalingen betreffende vergunningen

Artikelen 5.10 en 5.11 Wijziging en intrekking beperking en voorschriften vergunningen

Zoals hiervoor onder algemeen omschreven is op het punt van het wegbeheer aanvullende regelgeving in de Keur gewenst.

Artikel 5.11 tweede lid ziet specifiek op financiële zekerheidstelling. Hierbij kan worden gedacht aan de kosten in verband met verwijdering van het op grond van de ontheffing aangebrachte bij beëindiging van het gebruik daarvan. Ook kan worden gedacht aan verdere herstelkosten in verband met de vergunningverlening.

Artikel 5.12 Vrijstelling vergunningplicht

De verbodsbepalingen in artikel 5.3 zijn breed geformuleerd. Dit kan tot gevolg hebben dat handelingen werkzaamheden en het aanbrengen van werken vergunningplichtig zijn, terwijl de noodzaak daartoe niet aanwezig is. Dit artikel voorziet er in, dat op onderhouds- en herstelwerkzaamheden die het waterschap op grond van zijn wettelijke taakopdracht moet uitvoeren rust geen vergunningplicht rust.

Artikel 5.13 Schadevergoeding

Omdat het recht op schadevergoeding voor wat betreft de Wegenwet niet is geregeld, is hierin voorzien door opneming van dit artikel in de Keur.

6 Overige gebodsbepalingen

Artikelen 6.1 tot en met 6.3 seismische onderzoeken/werken ten behoeve van gas- en oliewinning en leidingen voor transport van gassen c.a.

Deze vangnetartikelen beogen alle activiteiten met betrekking tot seismische onderzoeken en grote leidingen c.a. te reguleren, gezien de impact die ongelukken met deze activiteiten, c.q. werken op de beheersobjecten kunnen hebben. Deze bepalingen gelden om dezelfde reden ook tot een bepaalde afstand buiten het waterschapsgebied. De verordenende bevoegdheden van het waterschap kunnen zich in dit verband ook uitstrekken tot buiten de beheersgrenzen mits zij dienen tot bescherming van de aan het waterschap toevertrouwde belangen.

7 Toezicht en Handhaving

Artikel 7.1 Schouw

De schouwvoering als bedoeld in deze bepaling betreft met name de schouw op het onderhoud aan waterkeringen en oppervlaktewaterlichamen. Schouwvoering betreft de uitoefening van toezicht op de naleving van met name de onderhoudsbepalingen in de Keur. Daarnaast wordt bij de schouw gelet op eventuele overtreding van verbodsbepalingen. Het aantal malen dat per jaar schouw wordt gevoerd is niet in de Keur vermeld, maar wordt ter nadere vaststelling aan het bestuur overgelaten. Daarnaast biedt de Keur de mogelijkheid dat bijvoorbeeld in jaren waarin wateren snel dichtgroeien het bestuur besluit een extra schouw in te voeren.

Artikel 7.2 Aanwijzing toezichthouders

Aanwijzing van toezichthoudende ambtenaren of andere personen geschiedt krachtens dit artikel door het bestuur. Het artikel vormt daarmee de wettelijke grondslag als bedoeld in artikel 5:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

Het toezicht wordt primair opgedragen aan daartoe door het bestuur aangewezen ambtenaren. De Algemene wet bestuursrecht biedt de mogelijkheid ook andere personen met toezicht te belasten. Daarbij geldt dat met het toekennen van toezichthoudende bevoegdheden aan personen buiten het overheidsapparaat terughoudend moet worden omgegaan (MvT Derde tranche Algemene wet bestuursrecht, TK 23 700, nr. 3, pag. 139).

Afdeling 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht bevat de verplichtingen en bevoegdheden van toezichthouders.

Artikel 7.3 Strafbepalingen

Artikel 81 Waterschapswet bepaalt welke maximumstraf op overtreding van de Keur kan worden gesteld. Deze strafmogelijkheid moet in de Keur zelf worden gepositieerd. In artikel 7.3 is de maximumstraf opgenomen, namelijk drie maanden hechtenis of een geldboete van de tweede categorie als genoemd in artikel 23 Wetboek van Strafrecht, al dan niet met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

De opsporingsambtenaar kan de overtreder van de Keur een schikkingsvoorstel doen om strafvervolgning te voorkomen (artikel 85, derde lid, Waterschapswet).

De strafbepalingen staan los van het bestuursrechtelijk instrumentarium - last onder bestuursdwang of last onder dwangsom - waarover het bestuur ingeval van overtreding kan beschikken. Strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving kunnen derhalve onafhankelijk van elkaar worden toegepast.

8 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 8.1 Vergunningen

Het eerste lid van dit artikel beoogt werken die vóór de inwerkingtreding van deze Keur met vergunning of ontheffing zijn aangebracht en ook ingevolge de geldende Keur vergunningplichtig zijn de status te geven van werken die met een vergunning ingevolge de Keur zijn aangebracht.

Ingevolge het tweede lid worden werken die vóór de inwerkingtreding van deze Keur zonder vergunning of ontheffing legaal konden worden aangelegd en ingevolge de geldende Keur vergunningplichtig zijn, aangemerkt als met vergunning ingevolge de geldende Keur aangebracht. Deze situatie kan zich voordoen wanneer werken onder een voorgaande Keur niet vergunning- of ontheffingplichtig waren. Verder doet deze situatie zich voor wanneer werken zijn aangebracht onder een voorgaande beheerder en ofwel niet vergunning- of ontheffingplichtig waren, ofwel met een vergunning of ontheffing van die beheerder zijn aangebracht.

Artikel 8.2 Bijzondere waterstaatswerken/waterscheidingen

De opnemings van de bijzondere waterstaatswerken en peilscheidingen (dit zijn scheidingen tussen gebieden met verschillende waterstanden) in leggers heeft nader onderzoek. Dit artikel beoogt de bescherming van deze bijzondere waterstaatswerken te borgen door middel van handhaving van de hoofdstukken 4 en 5 van de Keur van waterschap Hollandse Delta zoals vastgesteld op 29 september 2005 tot het moment dat de betreffende leggers zijn in werking getreden.

Artikel 8.3 Objectafbakening waterstaatswerken

Dit artikel beoogt de objectafbakening van de waterstaatswerken te borgen, zolang deze nog niet is vastgelegd in de leggers.

Artikel 8.4 Onderhoudsplichtigen en afmetingen waterstaatswerken en kunstwerken

Dit artikel beoogt te bewerkstelligen dat bij het (nog) ontbreken van een legger en een keurkaart het onderhoud aan waterstaatswerken en kunstwerken conform de geldende afmetingen wordt voortgezet door degenen die vóór inwerkingtreding van de Keur het onderhoud feitelijk verrichtten.

Artikel 8.5 Verbodsbepalingen versnelde afvoer verhard oppervlak, aan- en afvoeren, lozen en omtrekken uit oppervlaktewaterlichamen; meld-, meet- en registratieplicht

Met dit artikel blijven de ondergrenzen voor versnelde afvoer, aan- en afvoer, lozen en omtrekken van kracht zoals vermeld in de artikelen 19 tot en met 23 van de Keur van waterschap Hollandse Delta, zoals vastgesteld op 29 september 2005, tot het moment, dat hierin door het bestuur wordt voorzien, door middel van algemene regels c.a.

Intrekking en inwerkingtreding

Bij inwerkingtreding van deze Keur wordt de Keur van waterschap Hollandse Delta van 2005 ingetrokken. Voor alle duidelijkheid, zijn hierbij de artikelen vermeld, die buiten de intrekking van de Keur 2005 vallen.